ДИПЛОМАТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

КИЇВ НАУКОВА ДУМКА 2013

УДК 930.22.(477)

Автори

І.Р. АЛЄКСЄЄНКО, Б.І. ГУМЕНЮК, А.В. ДЕНИСЕНКО,
М.С. ДЕРЖАЛЮК, А.М. ЗЛЕНКО, П.О. КРИВОНОС, М.А. КУЛІНИЧ,
В.Ф. СОЛДАТЕНКО, В.Д. ТУРКЕВИЧ, Г.Й. УДОВЕНКО

У монографії висвітлюються питання становлення та розвитку дипломатичної служби як основного механізму безпосередньої реалізації зовнішньої політики України. Проаналізовано політико-правові та соціально-економічні засади державного устрою України, які безпосередньо визначають напрями її зовнішньої політики. Розкрито способи, форми і механізми, якими дипломатична служба керується при реалізації зовнішньої політики держави; визначено пріоритети й стратегічні завдання, оперативне вирішення яких забезпечило міжнародну підтримку державотворчих процесів в Україні. Особливу увагу приділено суперечливим процесам перехідного періоду розвитку України, що ускладнюють становлення дипломатичної служби України. Відзначається особливість геополітичного становища України на межі двох світових цивілізаційних просторів — Європи та Азії, що залишається визначальним у міжнародній політиці. Розглянуто значення дипломатичного чинника у справі захисту довкілля.

Монографія є першою спробою комплексно висвітлити процеси розбудови дипломатичної служби України, показати її значення у забезпеченні міжнародного визнання України та здобуття нею статусу повноправного суб'єкта міжнародних відносин.

Для істориків, політологів, фахівців з міжнародних відносин і державного управління, практичних працівників, дипломатів та політиків, а також для широкого кола читачів.

Відповідальний редактор
В.Ф. Солдатенко, доктор історичних наук,
професор, член-кореспондент НАН України,
директор Українського інституту національної пам'яті

Рецензенти
В.П. Андрущенко, доктор філософських наук, професор,
член-кореспондент НАН України, академік НАПН України,
ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,
президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи,
В.І. Головченко, доктор політичних наук, професор Інституту міжнародних
відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

© Автори статей, 2013
© НВП «Видавництво "Наукова думка"
НАН України», дизайн, 2013

ISBN 978-966-00-1361-2

ЗМІСТ

ВСТУП (*А.В. Денисенко, М.С. Держалюк*) 5

РОЗДІЛ 1
СТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(*В.Ф. Солдатенко*) 13

РОЗДІЛ 2
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА СТРАТЕГІЯ ТА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ
(*А.М. Зленко*) 44
2.1. Концептуальні виміри зовнішньополітичного курсу України 44
2.2. Дилема Схід—Захід 48
2.3. Двостороннє партнерство у зовнішній політиці України: стратегія та дипломатія 50
2.3.1. Українсько-російські відносини 51
2.3.2. Українсько-американські відносини 53
2.3.3. Українсько-польські відносини 54
2.4. Співробітництво між Україною та Європейським Союзом 56
2.4.1. Угода про партнерство та співробітництво 56
2.4.2. План дій Україна—ЄС 57
2.4.3. Східне партнерство 58
2.4.4. Нова посилена угода між Україною та ЄС — Угода про асоціацію Україна—ЄС 59
2.4.5. Двостороннє співробітництво за окремими напрямами 60
2.5. Роль ООН у захисті стратегічних інтересів України в умовах постбіполярного світу 69

РОЗДІЛ 3
ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ПРИ МЗС УКРАЇНИ
І ПІДГОТОВКА ДИПЛОМАТИЧНИХ КАДРІВ НАЙВИЩОГО КЛАСУ 70
3.1. Створення Дипломатичної академії України — важлива віха в забезпеченні кадрового зовнішньополітичного потенціалу України (*Б.І. Гуменюк*) 70

3.2. Пріоритетні напрями діяльності Дипломатичної академії (*Б.І. Гуменюк*) 80
3.3. Освітня підготовка дипломата: сучасний контекст (*М.А. Кулінич*) 82

РОЗДІЛ 4

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ У СТВОРЕННІ ПОЗИТИВНОГО ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ 85

4.1. Геннадій Удовенко: «Я пишаюся тим, що нашому поколінню випала висока честь формувати дипломатичну службу незалежної України» 85
4.2. Щорічник «Україна дипломатична» в контексті підготовки майбутніх дипломатів і творення позитивного іміджу України в середовищі акредитованих зарубіжних дипломатів (*П.О. Кривонос, А.В. Денисенко, В.Д. Туркевич*) 105
4.3. Закарпаття: шлях від яблука розбрату до надійного містка європейської інтеграції України (*М.С. Держалюк*) 117

РОЗДІЛ 5

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЧИННИК У СПРАВІ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ОДНОГО З ЕЛЕМЕНТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (*І.Р. Алєксєєнко*) 163

Вступ 163

5.1. Міжнародна конференція з проблеми захисту навколишнього середовища, Стокгольм, 1972 рік 165
5.2. Конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку, Ріо-де-Жанейро, 1992 рік 167
5.3. 19-та спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН з проблем сталого розвитку, Нью-Йорк, 1997 рік 170
5.4. Всесвітній саміт зі сталого розвитку, Йоганнесбург, 2002 рік 170
5.5. Конференція ООН зі сталого (збалансованого) розвитку (Ріо + 20), Ріо-де-Жанейро, 2012 рік 172
5.6. Кіотський протокол 181
5.7. Україна і проблема сталого розвитку 184

ВИСНОВКИ (*А.В. Денисенко, М.С. Держалюк*) 262

РОЗДІЛ 3

ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ПРИ МЗС УКРАЇНИ І ПІДГОТОВКА ДИПЛОМАТИЧНИХ КАДРІВ НАЙВИЩОГО КЛАСУ

3.1. СТВОРЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ — ВАЖЛИВА ВІХА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КАДРОВОГО ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Світова глобалізація та розвиток інформаційних технологій, трансформація українського суспільства та перехід до створення національної інноваційної системи — такими є зовнішні та внутрішні імперативи, що впливають на розвиток вітчизняного кадрового потенціалу дипломатичної та консульської служби України. Для ефективного використання цього потенціалу потрібна гнучка, адекватна система кадрового забезпечення дипломатичної служби України, здатна не лише ефективно реагувати на зовнішні виклики, а й сприяти формуванню перспективних напрямів зовнішньополітичного розвитку держави.

Постає закономірне питання, наскільки навчальний заклад системи Міністерства закордонних справ України в змозі справитися з підвищеними вимогами до підготовки дипломатичних кадрів у новому столітті і відповідно гарантувати виконання поставлених завдань на належному рівні.

Впродовж усіх років Незалежності в Україні було створено кілька навчальних закладів зазначеного спрямування, таких, як Дипломатична академія України при МЗС України, Національна академія державного управління при Президентові України, Національна академія Служби безпеки України та деякі інші.

Вирішення проблем всебічної підготовки дипломатів і забезпечення умов безперервного оновлення їхніх професійних знань, оволодіння сучасними технологіями застосування цих знань на

практиці багато в чому залежить від ефективності освітньої діяльності таких навчальних закладів, як Дипломатична академія України при Міністерстві закордонних справ України.

Ідея її створення належить першому міністрові закордонних справ України Анатолію Зленку. А втілив її у життя його наступник Геннадій Удовенко. У 1990-х роках почала розбудовуватися система міжнародних відносин незалежної України. Нашу державу остаточно визнали у світі, почалася реалізація зовнішньої політики. Отож виникла потреба у поповненні зовнішньополітичного відомства кадрами.

Дипломатична академія України при Міністерстві закордонних справ України є головним відомчим державним вищим навчальним закладом IV рівня акредитації в системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників дипломатичної служби та державних службовців, які займаються питаннями зовнішніх зносин України. Дипломатична академія України при МЗС України готує в країні дипломатичні кадри і здійснює підготовку магістрів зовнішньої політики.

Організаційно методичні засади

Дипломатичну академію України засновано Указом Президента держави Л.Д. Кучми від 30 травня 1995 року та Постановою Кабінету Міністрів України від 20 липня 1996 року «Про Дипломатичну академію України при Міністерстві закордонних справ України».

Загальне керівництво роботою академії здійснює Наглядова рада, створена Розпорядженням Президента України від 31 січня 1996 року. До її складу ввійшли представники МЗС, Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів, Комітету України у закордонних справах і зв'язках з СНД, Міністерства освіти, Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі та ряду інших відомств.

Практична діяльність цього навчального закладу в системі органів зовнішніх зносин України розпочалася 2 вересня 1996 року. Вона базується на кращих кадрових, науково-методичних, інтелектуальних здобутках української школи підготовки фахівців-міжнародників, започаткованої у 1944 році Київським державним університетом імені Тараса Шевченка та низкою академічних інститутів української Академії наук. У 1998 році академія при МЗС пройшла державну

акредитацію в Міністерстві освіти України, за ухвалою якої затверджено спеціальність «Магістр зовнішньої політики».

Основними завданнями в діяльності Дипломатичної академії є:

- підготовка на базі вищої освіти, перепідготовка та підвищення кваліфікації дипломатичних і консульських працівників у системі МЗС, а також фахівців інших державних органів, що працюють у галузі зовнішніх зносин України, та для роботи в міжнародних організаціях;
- підготовка за контрактами фахівців для потреб недержавних структур різних форм власності;
- здійснення науково-дослідних робіт у галузі міжнародних зносин, зовнішньої політики та дипломатії;
- вивчення слухачами досвіду зовнішньої політики, дипломатичної та консульської служби України та іноземних держав, міжнародно-правових проблем, засвоєння дипломатичного протоколу.

Відповідно до покладених на неї завдань Дипломатична академія:

- розробляє базові вимоги до освітнього та професійного рівня працівників центрального апарату МЗС, дипломатичних і консульських представництв за кордоном, спеціалістів для роботи в міжнародних організаціях та державних органах, що займаються питаннями зовнішніх зносин України, здійснює перевірку їхньої професійної підготовки, тестування, атестації;
- визначає зміст, методи, форми та засоби навчального процесу;
- готує і видає підручники, навчальні посібники та науково-методичні розробки за профілем академії;
- проводить за договорами з підприємствами, установами та організаціями наукові дослідження з актуальних проблем теорії і практики міжнародних зносин, міжнародного права, дипломатичної і консульської служби та з інших питань.

Отже, головне завдання Дипломатичної академії, що випливає з Указу Президента «Про Положення про дипломатичну службу в Україні», — готувати висококваліфікованих спеціалістів, які б забезпечували ефективну роботу дипломатичної та консульської служби у системі Міністерства закордонних справ України та інших державних органах зовнішніх зносин України.

Методичне обґрунтування змісту, форм і методів навчального процесу з метою його орієнтації на підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері дипломатії та зовнішньополітичної діяльнос-

ті держави закладене в «Концепції підготовки магістрів зовнішньої політики в Дипломатичній академії України при Міністерстві закордонних справ України в 1999—2004 рр.»

Основні принципи концепції:

- функціональна академічна підготовка;
- комплексне поєднання дисциплін загальноосвітньої та фундаментальної професійної підготовки;
- ефективна організація навчальної та науково-дослідницької діяльності слухачів;
- розширення та удосконалення ефективності практики слухачів;
- розширення та підвищення результативності практичної роботи слухачів;
- удосконалення навчально-виховної роботи;
- цільова система підготовки фахівців за державним замовленням та на замовлення юридичних осіб недержавного сектору.

Освітньо-кваліфікаційний рівень фахівців у Дипломатичній академії підтверджується званням магістра за спеціальністю «зовнішня політика». Кваліфікація магістра у сфері зовнішньої політики передбачає підготовку слухачів за двома спеціальностями: зовнішня політика та дипломатія, право зовнішніх зносин.

Успішна державна атестація на ступінь магістра дозволяє відповідному фахівцеві обіймати вищу, ніж до вступу в Дипломатичну академію, посаду в підрозділах міністерств, установ та організацій, які здійснюють зовнішньополітичні, науково-технічні та культурні зв'язки з зарубіжними країнами, в органах державної влади та управління, а також викладацькі посади у вищих навчальних закладах III—IV рівнів акредитації.

Перебіг навчального процесу

Навчання в Академії провадиться за денною формою, організовується за державним контрактом (замовленням) і за договорами між Академією та замовниками (цільова підготовка). Термін навчання в Академії — 24 місяці.

На навчання до Академії за державним контрактом (замовленням) приймаються громадяни України віком до 40 років, які мають вищу освіту, стаж роботи в системі МЗС не менш, як два роки, в інших державних органах — не менш як три роки і за своїми посадовими обов'язками займаються питаннями зовнішніх відносин України.

На час навчання в Академії слухачі, зараховані за державним контрактом, забезпечуються стипендією в розмірі середньої заробітної плати за попереднім місцем роботи. Слухачам з інших міст надається гуртожиток.

Навчальний процес у Дипломатичній академії організований і проводиться згідно з вимогами до навчального процесу у вишах IV рівня акредитації. Найпоширенішими формами навчального процесу, крім лекцій, є практичні заняття, круглі столи, ролеві ігри, семінари, диспути тощо.

Керівним органом Дипломатичної академії є Вчена рада, створена в 1997 році. В її складі 11 осіб (4 доктори наук та 5 кандидатів наук). За її рекомендацією на підставі ухвали Атестаційної колегії Міністерства освіти України № 4–3–9/2 від 23.10.1997 року викладачам Академії надаються вчені звання «доцент» і «професор». Під керівництвом ректорату та Вченої ради Дипломатичної академії тут працюють дві кафедри: кафедра зовнішньої політики та міжнародного права й кафедра іноземних мов.

В Академії видається «Вісник Дипломатичної академії», опубліковано 3 навчальні посібники, 2 монографії, близько 70 наукових статей, 35 науково-методичних розробок тощо.

Навчальний процес у Дипломатичній академії побудований за модульно-рейтинговою системою. Кожна дисципліна грунтується на тематичних блоках (модулях), а слухачі під час навчання повинні набрати певну кількість балів (рейтинг успішності). В Академії визначається не лише рівень успішності слухачів. Тут регулярно проводяться опитування з рейтингу викладання.

Викладання іноземних мов

Підготовка магістрів у сфері зовнішньої політики включає оволодіння двома іноземними мовами. Крім мов, визнаних ООН як мови міжнародного спілкування, в Дипломатичній академії вивчаються мови відповідно до подальшої спеціалізації слухачів за регіонами та країнами на замовлення МЗС України, інших центральних органів виконавчої влади.

Викладання іноземних мов у Дипломатичній академії підпорядковано підготовці магістрів зовнішньої політики, а також майбутній дипломатичній діяльності випускників. Вивчення іноземної мови забезпечується двома нормативними курсами (іноземна мова та теорія і практика перекладу), а також спецкурсами (країнознавство, дипломатичне листування тощо).

У 1998 році в Академії відбувся перший випуск магістрів зовнішньої політики. Всього Академію тоді закінчили 42 особи, з них 18 — з відзнакою. 28 випускників отримали роботу в системі МЗС України.

Щороку до Академії приймається до 50 громадян України. Таким чином, загальна кількість слухачів навчального закладу, враховуючи дворічний цикл навчання, коливається в межах 100 осіб.

Практичне навчання слухачів

Практика становить важливий складник навчального процесу в Дипломатичній академії поряд із комплексом теоретичних лекційних курсів, семінарів та інших активних форм навчання. Вона має на меті завершити фахову освіту й підготувати слухачів до виконання ними конкретних службових обов'язків. Цей вид навчального процесу включає: професійно-тематичну практику в центральному апараті МЗС і закордонних представництвах, відповідних органах державної влади й управління; практику зі стажуванням у вітчизняних і зарубіжних навчальних закладах, дослідних центрах та осередках, закордонних представництвах України, інших установах, а також переддипломну наукову практику для написання і захисту магістерських дисертацій.

Практика повинна враховувати мовний аспект, давати слухачеві змогу вдосконалити активне (усне і письмове) володіння іноземними мовами, водночас дозволяючи перевірити ступінь придатності до праці в іншомовному середовищі (переклад, переговори, документація).

Практика має індивідуальний характер і виходить з намірів МЗС використати кожного окремого слухача на конкретній посаді, місці роботи та наступного просування по службі. Вона тематично взаємопов'язана з підсумковою працею, яка захищатиметься на здобуття ступеня магістра зовнішньої політики. Узвичаєною практикою в Академії стало стажування слухачів за кордоном.

Підготовка фахівців – громадян зарубіжних країн і міжнародні зв'язки

Одним із важливих завдань діяльності Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України є підготовка фахівців для зарубіжних країн. Вона здійснюється за такими напрямами:

• підготовка для вступу до Дипломатичної академії України при МЗС України з обов'язковим вивченням української мови (до 1 року);

• підготовка магістрів з наданням другої вищої освіти за спеціальністю «зовнішня політика» із відповідною спеціалізацією.

Міжнародні контакти Дипломатичної академії розвиваються в межах міжурядових угод України про підготовку національних кадрів, а також на основі двосторонніх угод про співробітництво між Дипломатичною академією та відповідними закладами зарубіжних країн, науковими організаціями та фірмами. Угоди передбачають взаємний обмін викладачами і студентами, проведення спільних науково-теоретичних конференцій, семінарів, виконання спільних проектів і програм, обмін науковою літературою, подання методичної і технічної допомоги, виділення стипендій кращим слухачам тощо.

Міжнародні зв'язки Дипломатичної академії із зазначених напрямів успішно розвиваються з відповідними навчальними закладами Російської Федерації, Німеччини, Кореї, Франції, Нідерландів, США, Австрії. Відкрилися можливості для розширення географії міжнародного співробітництва із зарубіжними партнерами у Швеції, Іспанії, Великій Британії, Туреччині, Китаї, Японії.

Дипломатична академія України підтримує ділові контакти з багатьма дипломатичними представництвами іноземних держав у Києві. За останній час перед слухачами Академії виступили з лекціями голови посольств Німеччини, Хорватії, Великої Британії, Японії. Це дало унікальну нагоду слухачам і викладачам Дипломатичної академії України отримувати з першоджерел інформацію про розвиток відносин України з іншими державами. В Академії регулярно читають лекції іноземні фахівці з Канади, Німеччини, Франції, США, інших країн світу.

Плідні контакти налагоджено з державними та громадськими організаціями різних країн. Серед них Товариство Карла Дуйсберга, Фонд Конрада Аденауера тощо. За допомогою Товариства Карла Дуйсберга в Академії щорічно організовуються виступи німецьких професорів і дипломатів, а групи слухачів беруть участь у ролевій грі та курсах мовної практики Дипломатичної школи МЗС ФРН у Бонні. Товариство Карла Дуйсберга двічі на рік надає стипендії кращим слухачам Академії.

Широкі міжнародні зв'язки Дипломатичної академії дозволили їй частково розв'язувати проблему матеріально-технічного за-

безпечення адміністративної та навчально-методичної діяльності. В рамках програм технічної допомоги з боку урядів Республіки Корея, ФРН та США Академія поповнила книжковий фонд бібліотеки, отримала легковий автомобіль, міні-АТС, офісне обладнання, лінгафонний кабінет, комп'ютерний клас.

Науково дослідна робота Академії

Науково-дослідна робота професорсько-викладацького складу Академії є складовою загальноукраїнської наукової школи «Генезис та особливості сучасних міжнародних зносин». Програма включає дослідження системи сучасних міжнародних відносин із таких напрямів: «Проблеми зовнішньополітичного забезпечення входження України до світового співтовариства наприкінці XX — на початку XXI сторіч» (спеціалізація — зовнішня політика та дипломатія) та «Міжнародне право і захист суверенітету Української держави» (спеціалізація — право зовнішніх зносин).

Важливою формою науково-дослідної роботи стало проведення національних і міжнародних наукових і науково-практичних конференцій, симпозіумів, круглих столів із проблем міжнародних відносин і міжнародного права, порівняльного державотворення та політики нових незалежних держав. У 1998 році вийшов у світ «Науковий вісник Дипломатичної академії України», в якому опубліковано результати основних дисертаційних положень з історичних, юридичних та політичних наук.

Слухачі Дипломатичної академії постійно долучаються до науково-дослідної роботи шляхом участі в діяльності наукових проблемних груп на кафедрах, публікації наукових праць у «Віснику Дипломатичної академії», інших виданнях, зокрема у журналі «Політика і час», «Міжнародне право» тощо.

Підвищення кваліфікації кадрів дипломатичної служби України

Для підготовки висококваліфікованих кадрів дипломатичної служби країни конче потрібно мати відповідний кадровий потенціал. Це можна здійснити такими шляхами:

- залучення до навчальної, методичної та наукової роботи в Дипломатичній академії викладачів найвищої кваліфікації, науковців і фахівців-практиків з Національного університету ім. Та-

раса Шевченка, Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, інших вузів, наукових установ, організацій, міністерств і відомств України;

- запрошення до читання лекцій та проведення науково-дослідної роботи відомих зарубіжних науковців і фахівців за окремими угодами про співробітництво між Дипломатичною академією та установами цих країн;
- організацією підготовки та підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу.

У Дипломатичній академії передбачено створити систему підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, яка включає:

- навчання в аспірантурі для здобуття наукового ступеня кандидата наук;
- навчання в докторантурі чи переведення на посаду старшого наукового співробітника для здобуття наукового ступеня доктора наук;
- надання відпусток викладачам для завершення дисертаційних робіт, підготовки підручників, навчальних посібників, нових курсів;
- планове стажування в інших вишах і наукових установах України, відповідних державних органах, зокрема Міністерстві закордонних справ;
- направлення для ознайомлення із системою підготовки кадрів дипломатичної служби за кордоном;
- регулярне ознайомлення викладачів, аспірантів, докторантів і співробітників із новітніми інформаційними технологіями.

Із цією метою відкрито центр підвищення кваліфікації кадрів, в якому на замовлення МЗС, інших міністерств і відомств України працівники дипломатичної служби України, інших державних органів сфери зовнішніх зносин упродовж 1—3 місяців підвищують кваліфікацію.

Програма підвищення кваліфікації передбачає набуття слухачами фахових знань за спеціальністю «зовнішня політика» із спеціалізаціями: історія міжнародних відносин та зовнішньої політики, право зовнішніх зносин з поглибленим вивченням спеціальних дисциплін для виконання дипломатичних і консульських функцій на найвищих посадових рівнях.

Матеріально технічне та фінансове забезпечення

Від самого початку Дипломатична академія України функціонувала на базі Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка за адресою вул. Мельникова, 36/1. Для проведення занять Академія також використовувала аудиторний фонд Інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів академії державного управління при Президентові України та Інституту журналістики Київського національного університету.

Матеріальна база Дипломатичної академії України була недостатня для повноцінного функціонування сучасного вузу IV рівня акредитації, не адекватна вимогам, що відповідають світовому рівню підготовки магістра зовнішньої політики в XXI сторіччі. Тому розпорядженням Кабінету Міністрів України № 868-р від 02.11.1998 року Академії було виділено приміщення в будинку за адресою: вул. Житомирська, 2.

Отримання власного приміщення дало Дипломатичній академії можливість охопити інші рівні навчання, серед яких — навчання адміністративно-технічного персоналу диппредставництв України за кордоном, перепідготовка та підвищення кваліфікації дипломатів за десятимісячним та тримісячним циклом навчання, відкриття Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, що працюють у сфері міждержавних відносин. Це відповідало виконанню Указу Президента України від 18 вересня 1996 року, в якому на МЗС України покладалося завдання координувати діяльність органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин і контролювати належне виконання зобов'язань України, що випливають з міжнародних угод.

Затвердження базових положень мало сприяти підвищенню ролі Дипломатичної академії в системі МЗС України як відомчого вищого навчального закладу IV рівня акредитації, що є головним освітнім, навчально-методичним та науково-практичним джерелом поповнення кадрової служби міністерства висококваліфікованими фахівцями. Навчання в Дипломатичній академії має розглядатися співробітниками МЗС як одна із найпрестижніших цілей в їхній професійній біографії. Умови добору, підготовки та працевлаштування випускників Дипломатичної академії з числа рекомендованих на навчання зовнішньополітичним відомством покликані стимулювати прагнення співробітників МЗС удосконалюватися, підвищувати свій практичний та теоретичний рівень.

Отримання рекомендації для навчання в Дипломатичній академії від Мандатної комісії МЗС України розглядаються як один з найвищих ступенів заохочення та визнання професійних якостей і незаперечної перспективності для подальшої дипломатичної кар'єри співробітника МЗС.

Науковці Дипломатичної академії України активно досліджують проблеми міжнародного життя, становлення сучасного світового порядку з тим, щоб українська зовнішня політика ґрунтувалася на надійному науковому фундаменті, на засадах виваженого політичного розрахунку, довгостроковій стратегії мінімізації ризиків, максимізації вигод участі України у житті світового співтовариства.

Проблеми у підготовці кадрів для дипломатичної служби України можна подолати шляхом реального розширення самостійності, заохочення творчих задумів, стимулювання молоді. Все це ввійшло в завдання Дипломатичної академії України при МЗС України, конкретизовані в «Концепції розвитку Дипломатичної академії України при МЗС України на 2002—2005 роки», затвердженій Рішенням Колегії МЗС України від 27 червня 2002 року. Адже сьогодні дипломатія і дипломати XXI століття виражають сутність нової зовнішньої політики держав, яка відкривається для більш широкої взаємодії зі світовою та національною культурою та історією, знаходить новий етичний вимір.

3.2. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Згідно з кадровими потребами МЗС України Дипломатична академія щороку набирає до 65 слухачів, одна третина з яких — безпосередні співробітники МЗС, решта — представники інших міністерств і відомств, регіональних адміністрацій, задіяні в реалізації загальнодержавного зовнішньополітичного та зовнішньоекономічного курсу.

З урахуванням контингенту слухачів, їхніх професійних потреб та устремлінь, а також з огляду на той факт, що переважна більшість співробітників середньої ланки МЗС не мають спеціальної дипломатичної освіти, в Дипломатичній академії було запроваджено дворічну магістерську програму «магістр зовнішньої політики». Ідея цієї програми полягає в тому, щоби поєднати три